

Time je označena i najvažnija zadaća orgulja. One naime pomažu da na umjetnički, glazbeni način izrazimo najdublji smisao našega života, koji se sastoji u davanju hvale i slave Bogu, našem Stvoritelju i Ocu. To su činili i najveći glazbeni umjetnici, npr. Palestrina, Vivaldi, Bach, Beethoven, do suvremenih autora, što nam potvrđuju njihova djela. No povrh toga orgulje su ujedno i izražaj i znak opće ljudske kulture. Umjetnička i zanatska sposobnost graditelja orgulja, umijeća majstora na orguljama, radost i estetski osjećaj lijepoga nad harmoničnim zvucima te uzvišene glazbe: to su vrednote bez kojih bismo bili mnogo siromašniji u našoj ljudskoj kulturi, bez kojih bismo bili manje ljudi.

Zbog svih tih razloga, općeljudske i religiozne kulture, mi smo se odlučili, da u našoj konkatedrali izgradimo nove orgulje, da tako doprinesemo, koliko nam je bilo moguće, napretku općeljudske i napose glazbene kulture našega Grada, pokrajine i cijele domovine. Tako mislimo služiti ujedno i napretku kršćanske kulture, koja stoji u službi Boga i Čovjeka. I tako, nakon mnogih razmišljanja i rada, nakon velikih žrtava naših dobročinitelja, naša je konkatedrala dobila taj veliki instrument, tu kraljicu svih instrumenata, kako se orgulje često nazivaju. Time je naša želja postala stvarnost, kojoj smo se pred nekoliko godina mogli samo u snu nadati.

Kao što oblikovanje čitave unutrašnjosti naše konkatedrale, a i liturgijskih mjesta i objekata u njoj, žele naše misli i čežnje upravljati prema onome 'što je gore', i što je iznad sitnih egoističnih težnja čovjeka, to isto žele i naše orgulje, koje po svojem zvuku daju raslutiti ljepotu i bogatstvo budućeg svijeta.

Dao Svevišnji, da u sakralnom prostoru naše konkatedralne crkve sv. Petra, i po toj uzvišenoj glazbi naših orgulja, nadu dublji smisao i sadržaj svoga života svi ljudi dobre volje, bez obzira na vjeru u svjetonazor. Molimo se dobrom Bogu, da se svi nademo — u harmoniji zvukova ovih orgulja — sjedinjeni kao braća i sestre, uživajući zajedničku nam ljepotu, koja nas uzdiže iznad svakodnevnice u duhovne sfere ljudskoga duha.

Orgulje su najviše trudom i zalaganjem dr. Roberta Bačvarića stigle u Split i bez pretjerivanja se može reći da je to njegov dar konkatedrali, gradu i nadbiskupiji. Dispoziciju su izradili Toni Dillinger, Blajić i Bačvari.

Tehnički podaci novih orgulja:
Opseg manuala C — g³
Opseg pedala C — f¹
Mehanička traktura za sviranje, a električna za registriranja
3 slobodne kombinacije
2 pedalne kombinacije koje se daju slobodno birati
47 zvučnih registara, — 3.307 svirala (od toga je 297 od različitog drva, 12 od bakra, 2.998 od 40% — 75% legura kositra)

Najveća svirala: E — principal 16'
težina 62 kg
duljina 4.27 m
frekvencija 41 Hz

Najmanja svirala: u registru »Octavlein« 1'
težina 6 gr
duljina 7 mm
frekvencija 12.653 Hz

Kolaudacioni koncerti sve četiri večeri privukli su brojnu publiku koja je do posljednjeg mjesta ispunila konkatedralu.

Bili su nazočni: nadbiskup Jurić, nadbiskup Franić, biskup Badurina, predstavnici društveno-političkog života iz Zagreba, iz Splita te predstavnici svih umjetničkih i znanstvenih ustanova u Splitu. Sve je stručno snimano za gramofonske ploče i kasete.

Petar Zdravko BLAJIĆ

DISPOZICIJA NOVIH ORGULJA

<i>Hauptwerk II. Manual</i>	4. Basson 16'
1. Principal 8'	5. Hautbois 8'
2. Octave 4'	6. Clairon 4'
3. Superoctave 2'	7. Gedeckt 16'
4. Mixtur 1 1/3' 5F	8. Rohrgedeckt 8'
5. Cymbel 2/3' 3F	9. Gemshorn 8'
6. Bombarde 16'	10. Schwebung 8'
7. Trompete 8'	11. Traversflöte 4'
8. Trompete 4'	12. Nazard 2 2/3'
9. Bourdon 16'	13. Doublette 2'
10. Holzflöte 8'	14. Terz 1 3/5'
11. Spitzflöte 4'	15. Octävlein 1'
12. Quinte 2 2/3'	16. Tremulant
13. Cornet 5F	<i>Pedalwerk</i>
<i>Rückpositiv I. Manual</i>	1. Principalbaß 16'
1. Quintade 8'	2. Octavbaß 8'
2. Prestant 4'	3. Choralbaß 4'
3. Principal 2'	4. Hintersatz 2 2/3'
4. Scharff 1' 4F	5. Posauze 16'
5. Rankett 16'	6. Trompete 8'
6. Cromorne 8'	7. Schalmey 4'
7. Holzgedackt 8'	8. Subbaß 16'
8. Rohrflöte 4'	9. Quintbaß 10 2/3'
9. Spitzquinte 1 1/3'	10. Gedecktbaß 8'
10. Tremulant	Schwellwerk — Hauptwerk
Koppeln	Schwellwerk — Positiv
<i>Schwellwerk III. Manual</i>	Rückpositiv — Hauptwerk
1. Principal 8'	Schwellwerk — Pedal
2. Principal 4'	Hauptwerk — Pedal
3. Acuta 2' 5F	Rückpositiv — Pedal

SPLITSKI VOKALNI OKTET KROZ 1988. GODINU

Kroz godinu 1988. »Splitski vokalni oktet«, pod vodstvom mo. Petra Zdravka Blajića sudjelovao je u različitim liturgijskim slavljinama i tom prigodom održao više koncerata izvodeći isključivo sakralnu glazbu s posebnim naglaskom na gregorijanski koral i hrvatsku glazbenu baštinu.

Prvi nastup u prošloj godini bio je u novoj dvorani sv. Jeronima u konkatedralnom pastoralnom centru u Splitu u prigodi 75. obljetnice života nadbiskupa Franića i predstavljanja zbornika »U službi čovjeka« njemu u čast.

Prigodom gostovanja zbora i orkestra iz Ascoli Piceno u Splitu 23. travnja Oktet je priredio svečanu misu s kraćim koncertom u crkvi sestara Ančela u čast gosp. Vite Clementina iz Grottammare u prigodi njegova srebrnog pira.

Na blagdan sv. Petra u konkatedrali u svečanoj liturgiji Oktet se pridružio konkatedralnom zboru i samostalno izveo Hallerov »Tu es Petrus«.

U okviru Podbiokovskih večeri Oktet je dao cjelovečernji koncert duhovne glazbe u katedrali sv. Marka u Makarskoj. Gosti su im bili sopranistica Marija Bubić i tenor Spiro Boban.

U prigodi otvaranja stalne izložbe sakralne umjetnosti u Kninu i nacionalne proslave u Biskupiji 17. IX. Oktet je izveo, unutar svečanog recitala, ciklus skladbi izabranih prema sadržaju recitala što ga je sastavio don Jure Perkov, a uvježbao glumac Ivo Marjanović.

Na međunarodnom simpoziju u Splitu početkom listopada u Ardeliju Della Belli Oktet je sudjelovao u završnoj svečanoj liturgiji u konkatedrali pjevajući koralnu misu i više skladbi hrvatskih autora (Zaje, Vidaković, Gotovac ...).

Franjevački samostan u Sumartinu na Braču 12. XI. proslavio je 250. obljetnicu postojanja. Na akademiji Oktet je pjevao sakralnu glazbu iz naše baštine i prilazio Sumartinsku himnu domaćeg autora J. Radića.

Na drugom kolaudacionom koncertu novih orgulja firme Mayer u splitskoj konkatedrali Oktet se uključio izvodeći vrlo stari koralni napjev preveden na

njemački tekst. Na melodiju toga koralna orguljaš iz Rusije Oleg Jančenko napisao je i izveo skladbu u modernom stilu.

U crkvi sestara Ančela Oktet je 28. XII. priredio koncert naših i stranih božićnih pjesama: koralnih, umjetničkih i folklornih, izabравši uglavnom rjeđe izvadane skladbe.

Oktet je uz orgulje kada je bilo potrebno pratila mo. Mirta Maćina. Solističke dionice u koralu ili višeglasju redovito je pjevao bariton Joško Alajbeg, a prema prigodi pjevali su i tenor Josip Bubić i bas Vjeko Štambuk. U program svakog novog nastupa (koncerta) Oktet nastoji unijeti jednu novu skladbu šireći na taj način svoj repertoar.

Kroz godinu 1989. serijom tematskih koncerata Oktet će obilježiti 10. obljetnicu djelovanja. Tada će izvesti više većih skladbi naših autora i ostvariti nekoliko značajnih nastupa samostalno, sa svojim gostima i kao gost drugih glazbenih tijela ili solista.

SPLITSKI ZBOR GOSPE OD ZDRAVLJA U RIMU

Mješoviti pjevački zbor iz crkve Gospe od Zdravlja u Splitu, što ga više od trideset godina vodi fra Stanko Romac, svojim gostovanjem u Rimu pjevao je u nedjelju 4. prosinca na konventualnoj misi u bazilici sv. Petra, a u crkvi sv. Ignacija dao je koncert duhovne glazbe. Na koncertu su izveli skladbe ovih autora: L. Marenzio, F. Bernik, K. Odak, J. S. Bach, K. Kremer, F. Dugan, G. F. Händel, B. Da Falconara, A. Arnaldi, B. Sokol, B. Marcello i R. Wagner. U bazilici sv. Petra i na koncertu u crkvi sv. Ignacija pjevanje zbora na orguljama pratila je č. s. mo. Mirta Maćina. U zajedničku audijenciju primio ih je i sv. Otac, pred kojim su i pjevali. U ostvarenju gostovanja u Rimu sudjelovala je rimska agencija Courtial International koja je prošle godine u veljači organizirala prvi međunarodni simpozij o crkvenoj glazbi za voditelje crkvenog pjevanja (u zemljama engleskog i njemačkog jezika). Zbor je na povratku posjetio više talijanskih gradova, zadržao se u Padovi sudjelujući u liturgiji kod groba sv. Bogdana Leopolda Mandića. Velikom mješovitom zboru iz Splita u svemu su bili pri ruci naši franjevci u Rimu, osobito dr. Pavao Melada.

Petar Zdravko BLAJIĆ

KONCERT U DUBROVAČKOJ KATEDRALI

U sklopu »feste« Sv. Vlaha, u subotu uoči procesije održan je duhovni koncert Mješovitog pjevačkog zbora i Katedrale i Katedralnih madrigalista, te prigodnog orkestra, pod ravnanjem prof. Margite Cetinić.

Na programu su se našli odlomci Händelovog »Messias«, koje već odavno nismo čuli. Suradnja solista Ilke Zec-Đapo, Miljenke Galasso-Rakićijija, Maria Ivića, Iva Grgurevića, te orguljašice s. Agnete Đerek upotpunila je svečanu notu ovog koncerta.

Oči biskupi sa zainteresiranim slušateljima pratili su glazbene brojeve: *Javit će se slava Gospodnja, Na pašu vodi stado, Cast Bogu uvijek, Ti ćeš vladati žezlom željeznim, Alleluja, Ja znam da moj Otkupitelj živi, Zatrubit će trublja, Amen.*

Na izvedbu »Messias« — nadovezala se *Himna Sv. Vlahu* uz pratnju fantara koje su dale posebno svečani doživljaj koncerta.

LUX

250 GODINA SAMOSTANA U SUMARTINU

Franjevački samostan u Sumartinu na Braču proslavio je 12. i 13. studenoga prošle godine 250. obljetnicu postojanja. Počeo ga je graditi gvardijan, pjesnik fra Andrija Kacić Miošić. Izabrani su baš ti dani jer su najbliži blagdanu sv. Martina, zaštitnika župe, po

kojemu i mjesto ima ime (Sumartin — sv. Martin). Proslavu je organizirao župnik i gvardijan fra Srećko Vekić.

U subotu 12. XI. bila je akademija sa obiljem glazbenih točaka. Nakon župnikova pozdrava i predavanja prof. o. Josipa Solde Sumartin — *mjesto mira i vjere* i više recitacija u izvedbi domaće mladosti pjevao je »Splitski vokalni oktet« pod ravnanjem mo. Petra Zdravka Blajića i uz suradnju č. s. mo. Mirte Maćina na orguljama, Sestra Mirta izvela je Lamnaisovu »Fanfare«, Klobučarovu *Varijacije na hrvatski koral »Zdravo Djevo čista«* (Oktet je pjevao melodiju) i Bachovu »Toccatu u d-molu«, a »Splitski vokalni oktet« »Oče naš« Rimski Korsakova, Kolanderov »*Ecce Dominus veniet*«, koralne »*O Virgo pulcherrima*« i »*Iste confessor*«, Gallusov »*Vae nobis*«, na staroslavenskom »*Sej denj*« Bortnjanskoga, »*Svjat*« nepoznatog autora i »*Veličaj*« Vilhara Kalskog te Zajčev »*Ave Maria*«. Oktet je ko bis prouzveo himnu mjesta Sumartin. Skladao ju je Smiljan Radić u stilu dalmatinskog klapskog pjevanja.

Sutradan, u nedjelju 13. XI. u procesiji po mjestu i preko mise pjevao je umjetničke skladbe i crkvene pučke napjeve mjesta mješoviti župski zbor.

P. Z. BLAJIĆ

SUBOTICA — KONCERT KATEDRALNOG ZBORA »SVETA TEREZIJA«

Osnove zbornoga pjevanja u subotičkoj župnoj crkvi sv. Terezije, a također i filharmonije i muzičke škole, postavio je Đuro Arnold, koji je došao u Suboticu 1800. godine, da bi u toj crkvi posvetio 48 godina svoga života. Umro je pred 140 godina i sahranjen je u kripti crkve sv. Terezije, današnje katedrale. Od vremena Đ. Arnolda proteklo je gotovo dva stoljeća njegovanog zbornoga pjevanja i od tada smjenjivali su se pjevači, orguljaši i zborovođe, ali dobra tradicija sačuvala se do danas. Dužnost regensa chori-a 1970. godine preuzima vlč. Josip Miošić. Od godine 1973. u župnoj crkvi sv. Terezije, i današnje katedrale, formiraju se zborovi po liturgijskim jezicima crkvenoga života u toj župi. Tako se formira zbor »Albe Vidaković« i zbor »Sveta Terezija«. Zbor »Sveta Terezija« svojim koncertom od 5. lipnja, želio odati dužno poštovanje obljetnici smrti Đure Arnolda, zatim je koncert priređen u čast 950. obljetnice smrti Sv. Stjepana, te Marijinoj godini.

Katedralni mješoviti zbor »Sv. Terezija« pod upravom Josipa Miošića izveo je dvije koralne obrade: Zoltana Kodály-a *Dođi, dođi, o Emanuele* i uskrсну pjesmu iz oratorija Krist *Podite do Isusova groba* Fr. Liszta. Zbor je izveo i motet Josquina des Présa *Sjajna zvijezdo mora*, nadalje *Zdravo Marijo* Franje Smidt-a, i *Ave Mariju* od Jakoba Arcadelta i Franza Liszta. Za svaku točku za zbor i za ostala djela, dao je kratko tumačenje katedralni župnik preč. Stjepan Beretić, a na orguljama je pratila orguljašica katedrale s. Mirjam Pandžić.

Gosti koncerta su bili: zagrebačka sopran solo pjevačica Melinda Emich-Ovčarić i budimpeštanski orguljski umjetnik i pedagog Ferenc Gergely. Solistica je pjevala arije iz Pergolesijeve — *Stabat Mater — Cujus animam gementem*, zatim *Ave Maria* Milana Radovića, te ariju *Fac ut portem Christi mortem*, iz Rossinijeva *Stabat Mater*. Organist Ferenc Gergely svirao je jedan koral — *Der Tag der ist so freudereich*, zatim skladbu Fr. Liszta *Razgovor ptica sa sv. Franjom*, Bachovu fantaziju i fugu u g-molu i jednu improvizaciju na zadanu temu »ad hoc«, naime organist je poznat kao značajan improvizator na orguljama.

Koncert, ko i prijašnji koncerti sakralnog karaktera, bio je veoma dobro prihvaćen i posjećen.

J. MIOŠIĆ